

Teza: koszty postępowania

Obciążenie obwinionego kosztami postępowania w całości w sytuacji, gdy został on uniewinniony od części zarzutów, stanowi naruszenie art. 70⁶ ustawy o radcach prawnych.

Sygn. akt: WO-12/17

ORZECZENIE

z dnia 7 marca 2017 r.

Wyższy Sąd Dyscyplinarny Krajowej Izby Radców Prawnych w Warszawie w składzie:

Przewodniczący: SWSD Magdalena Śniegula

Sędziowie: SWSD Rafał Ziemiński- sprawozdawca

SWSD Wojciech Płóciennik

Protokolant: Kamila Kamińska

przy udziale Zastępcy Głównego Rzecznika Dyscyplinarnego radcy prawnego Piotra Karwata po rozpoznaniu na rozprawie

w dniu 7 marca 2017 r. sprawy radcy prawnego M. S.

obwinionego o popełnienie przewinień dyscyplinarnych określonych w art. 64 ust.1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych w zw. z art. 6 ust. 1 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego oraz art. 64 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych w zw. z art. 28 ust. 1 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego

na skutek odwołania obwinionego w części od orzeczenia Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych w Opolu z dnia 20 września 2016 r., sygn. akt: D 15/K/2016

orzeka:

1.

utrzymuje zaskarżone orzeczenie w pkt. 1 i 3 w mocy;

2.

zmienia zaskarżone orzeczenie w pkt. 4 w ten sposób, że obciąża radcę prawnego M. S. kwotą 500 zł. (słownie złotych: pięćset);

3.

zasądza od obwinionego M. S. koszty postępowania odwoławczego przed Wyższym Sądem Dyscyplinarnym w zryczałtowanej kwocie 1.100 zł. (słownie złotych: jeden tysiąc sto) płatne na rzecz Krajowej Izby Radców Prawnych.

Uzasadnienie

W dniu 25 sierpnia 2014 roku do Okręgowej Izby Radców Prawnych w Opolu wpłynęła skarga na radcę prawnego M. S. („Obwiniony”), w której Skarżący - J. i A. C. („Skarżący”) zarzucali, iż w wyniku rażącego zaniedbania Obwinionego utracili możliwość zaskarżenia postanowienia w postępowaniu administracyjnym nakładającego na nich karę grzywny w wysokości 10.000 złotych. W ocenie Skarżących Obwiniony nie dołączył do składanego przez niego zażalenia na postanowienie w postępowaniu administracyjnym pełnomocnictwa. Nie uczynił tego również na wezwanie organu administracyjnego do uzupełnienia braków. W efekcie P. w G. wydał postanowienie o umorzeniu postępowania zażaleniowego.

Ponadto, w ocenie Skarżących, wyłudził on od nich zawarcie kolejnej umowy o obsługę prawną.

W piśmie złożonym do OIRP w Opolu Obwiniony wskazał, iż w jego ocenie zarzuty Skarżących są całkowicie bezzasadne i niezgodne z prawdą. Odnosząc się do zarzutu wyłudzenia umowy wskazał, iż umowa o świadczenie pomocy prawnej została zawarta zgodnie z Kodeksem Etyki Radcy Prawnego a konieczność jej zawarcia wynikała z faktu, iż umowa wcześniejsza - z dnia 20 maja 2014 roku była skomplikowana i niejednoznaczna. Odnosząc się do zarzutu nie uzupełnienia braku w postaci pełnomocnictwa, Obwiniony wskazał, że działanie takie miało na celu spowolnienie działań administracyjnych i było w całości akceptowane przez Skarżących.

W dniu 15 marca 2016 roku Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego OIRP w Opolu wydał postanowienie o przedstawieniu zarzutu Obwinionemu o to, iż rażąco zaniedbał swoje obowiązki poprzez niedołączenie pełnomocnictwa do wniesionego w imieniu Skarżących zażalenia na postanowienie z dnia 6 listopada 2013 roku (...) w P. o nałożeniu kary grzywny w wysokości 10.000 złotych oraz o to, że jego zachowanie w stosunku do klientów było sprzeczne z etyką zawodową bowiem przekazywał nieprawdziwe informacje o stanie sprawy, co pośrednio miało charakter wyłudzenia konieczności zawarcia kolejnej umowy o obsługę prawną, tj. zarzut naruszenia art. 6 ust. 1 oraz art. 28 ust. 3 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego.

Postanowieniem z dnia 1 marca 2015 roku Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego OIRP w Opolu („Rzecznik”) odmówił wszczęcia dochodzenia w przedmiotowej sprawie. Zdaniem Rzecznika strony łączyła stała umowa poczynszy od 2008 roku, a działania podejmowane przez Obwinionego były zgodne z zawartą umową oraz ustaleniami poczynionymi przez strony.

Od tego postanowienia odwołanie do OSD w Opolu wnieśli Skarżący dołączając wydruki korespondencji prowadzonej z Obwinionym. Po przeanalizowaniu materiałów przedstawionych przez Skarżących i zapoznaniu się, na posiedzeniu, ze stanowiskiem i argumentacją Obwinionego, Sąd Dyscyplinarny przy OIRP w Opolu postanowieniem z dnia 28 września 2015 roku uchylił postanowienie Rzecznika z dnia 1 marca 2015 roku i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania.

Po ponownej analizie zebranego materiału dowodowego, Rzecznik wydał w dniu 15 marca 2016 roku postanowienie w którym przedstawił zarzut Obwinionemu, iż ten rażąco zaniedbał swoje obowiązki poprzez nie załączenie pełnomocnictwa do wniesionego zażalenia oraz o to, że jego zachowania w stosunku do Skarżących - jego klientów, były sprzeczne z etyką zawodową, bowiem przekazywał nieprawdziwe informacje o stanie sprawy, co pośrednio miało charakter wyłudzenia konieczności zawarcia kolejnej umowy o obsługę prawną, tj. naruszenia art. 6 ust. 1 oraz art. 28 ust. 3 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego. W ocenie Rzecznika Obwiniony powinien niezwłocznie, po otrzymaniu wezwania do uzupełnienia braków złożonego zażalenia, skontaktować się ze swoimi klientami i poinformować ich o wszelkich możliwych skutkach zaistniałego stanu sprawy. W skutek nie podjęcia takiej czynności przez Obwinionego, w ocenie Rzecznika należy stwierdzić, iż poprzez zachowanie Obwinionego polegającego na niedochowaniu należytej staranności Skarżący zostali pozbawieni możliwości zaskarżenia przedmiotowego postanowienia organu administracyjnego. Rzecznik wskazał również, że w jego ocenie jeżeli Obwiniony posiadał rozeznanie, iż sprawa jest niejednorodna, jak wskazywał w swoich pismach, to nie powinien zawierać kolejnej umowy z klientami.

W dniu 20 września 2016 roku Sąd Dyscyplinarny przy OIRP w Opolu wydał orzeczenie, w którym uznał Obwinionego za winnego zarzucanego mu czynu naruszenia art. 6 ust. 1 oraz uniewinnił go od zarzutu naruszenia art. 28 ust. 3 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego.

W uzasadnieniu orzeczenia Sąd Dyscyplinarny przy OIRP w Opolu wskazał, że co do zasady wnioski o ukaranie jest słuszny. W ocenie Sądu Obwiniony, w sytuacji gdy organ administracyjny wezwał go do uzupełnienia braków przedmiotowego zażalenia, powinien uzupełnić ten brak w terminie. Zaniechanie Obwinionego w tym zakresie, a tym samym naruszenie art. 6 ust. 1 Kodeksu Etyki Racy Prawnego jest w ocenie Sądu Dyscyplinarnego przy OIRP w Opolu oczywiste. W ocenie Sądu nie sposób zgodzić się z wyjaśnieniami Obwinionego, iż taki stan był w pełni akceptowany przez jego klientów. Przesłanką uznania Obwinionego winnym naruszenia art. 6 ust. 1 Kodeksu Etyki Racy Prawnego jest nie uzupełnienie przez niego braku formalnego zażalenia, pomimo tego, że taką możliwość posiadał.

Odnosząc się do zarzutu naruszenia art. 28 ust. 3 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego Sąd wskazał, że prawdą jest, iż umowa z dnia 20 maja 2014 roku została zawarta już po prawomocnym zakończeniu postępowania zażaleniowego, o czym Skarżący nie mieli wiedzy, jednakże zawarcie umowy, a następnie jej wypowiedzenie przez Obwinionego, pozostało bez wpływu na sytuację

faktyczną i prawną jego klientów.

W dniu 13 grudnia 2016 roku Obwiniony złożył w OIRP w Opolu odwołanie od orzeczenia Sądu Dyscyplinarnego przy OIRP w Opolu z dnia 20 września 2016 roku wnosząc o uchylenie orzeczenia w części obejmującej uznanie go winnym popełnienia przewinienia dyscyplinarnego w postaci naruszenia art. 6 ust. 1 Kodeksu Etyki Racy Prawnego i wniósł o wydanie orzeczenia uniewinniającego go od zarzucanych mu czynów.

Sąd zważył, co następuje:

Orzeczenie Sądu Dyscyplinarnego przy OIRP w Opolu w przedmiotowej sprawie jest słuszne i należyte uzasadnione.

Odnosnie:

(a)

zarzutu naruszenia art. 6 ust. 1 Kodeksu Etyki Racy Prawnego wskazać należy, iż faktycznie z całości zebranego materiału dowodowego w sprawie, wyjaśnień zarówno Obwinionego jak i jego klientów wynika, że po pierwsze Obwiniony nie uzupełnił braków formalnych zażalenia, pomimo wezwania go przez organ administracji do takiego działania i pomimo możliwości uzupełnienia braków formalnych w sposób oczekiwany przez organ administracji. Po drugie Obwiniony zdając sobie sprawę, jako profesjonalny pełnomocnik, jakie mogą być skutki takiego zaniechania, nie poinformował swoich klientów o możliwych konsekwencjach takiego działania. Twierdzenia Obwinionego jakoby jego klienci wyrażali akceptację do jego działania polegającego na nie uzupełnianiu braku formalnego w postaci przedłożenia pełnomocnictwa nie mają poparcia ani w przedstawionym materiale dowodowym, w szczególności w korespondencji pomiędzy Obwinionym a jego klientami ani w logicznym ujęciu, zgodnie z którym jeżeli Skarżącym zależało na przedłużeniu postępowania, jak twierdzi Obwiniony, to raczej właśnie przedłożenie pełnomocnictwa i tym samym ewentualne dalsze procedowanie w sprawie a nie nieuzupełnienie braków formalnych i tym samym zakończenie postępowania byłoby w interesie Skarżących.

(b)

zarzutu naruszenia art. 28 ust. 3 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego wskazać należy, iż słusznie przyjął Sąd Dyscyplinarny przy OIRP w Opolu, że co prawda umowa z dnia 20 maja 2014 roku została zawarta już po prawomocnym zakończeniu postępowania zażaleniowego, o czym Skarżący nie mieli wiedzy, a ponadto w sytuacji, gdy Obwiniony nie uzupełnił braków formalnych nie informując swoich klientów o skutkach takiego zaniechania, jednakże zawarcie umowy, a następnie jej wypowiedzenie przez Obwinionego, pozostało bez wpływu na sytuację faktyczną i prawną jego klientów.

Sąd wskazuje również, że ze zgromadzonego materiału dowodowego wynika, iż Obwiniony nie dochował należytej staranności jako profesjonalny pełnomocnik w ten sposób, że nie zadbał o pełne, należyte i aktualne informowanie swoich klientów o statusie sprawy ani o skutkach podejmowanych przez niego czynności. Obowiązkiem radcy prawnego jest dbanie o profesjonalne reprezentowanie swoich klientów, którzy w znakomitej większości nie mają doświadczenia w zawiłościach postępowań administracyjnych, jednakże zawiłości te powinny im być prezentowane i wyjaśniane w sytuacji, gdy istnieją alternatywy działania w postępowaniu administracyjnym i każda z nich będzie mogła mieć odmienne odzwierciedlenie w kierunku toczącego się postępowania i postanowieniu je kończącym.

W odniesieniu do zarzutów Obwinionego, że zaskarżone orzeczenie OSD z dnia 20 września 2016 roku narusza w swojej istocie: 1.

dyspozycję art. 438 pkt 3 k.p.k., art. 7 k.p.k. i art. 2 § 2 k.p.k. w związku z art. 74[i] ustawy o radcach prawnych poprzez ustalenie stanu faktycznego w oderwaniu od zgromadzonych dowodów, mających istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy;

2.

dyspozycję art. 410 k.p.k., art. 438 k.p.k. pkt 3 k.p.k., art. 7 k.p.k., art. 424 § 1 k.p.k., art. 5 § 1 k.p.k. , art. 2 § 2 k.p.k. w związku z art. 74[1] ustawy o radcach prawnych poprzez uczynienie ustaleń w oderwaniu od zasad logiki, obowiązującej treści przepisów prawnych, doświadczenia życiowego i zawodowego (kiedy przyjęte jako podstawa rozstrzygnięcia ustalenie to opiera się jedynie na gołosłownych twierdzeniach pokrzywdzonego) a mające istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia

sprawy;

3.

dyspozycję art. 9 § 1 k.p.k., art. 167 k.p.k., art. 5 § 1 k.p.k. , art. 2 § 2 k.p.k. w związku z art. 74[1] ustawy o radcach prawnych poprzez nieprzeprowadzenie niezbędnych dla rozstrzygnięcia sprawy dowodów z urzędu, zrodziło realną groźbę wydania niesprawiedliwego orzeczenia i właśnie to obligowało organ procesowy do dopuszczenia tych dowodów z urzędu, sąd ma obowiązek dochodzenia do prawdy obiektywnej, gdy strony nie wnioskuje o przeprowadzenie dowodów i obowiązek ten powstaje wtedy, gdy jest zagrożone, że materiał dowodowy będzie niepełny i nasunie wątpliwość co do stanu faktycznego sprawy, mające istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy;

4.

dyspozycję art. 9 § 1 k.p.k., art. 167 k.p.k., art. 5 § 1 k.p.k. , art. 2 § 2 k.p.k. w związku z art. 74[1] ustawy o radcach prawnych poprzez nieprzeprowadzenie niezbędnych do rozstrzygnięcia sprawy dowodów mających istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy;

5.

w dalszej kolejności zaskarżone orzeczenie powoduje rażące pogwałcenie prawa do rzetelnego procesu sądowego, a więc naruszenie art. 6 Europejskiej Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności przez pozbawienie prawa do obrony obwinionego wynikającego z art. 6 k.p.k. poprzez całkowite zaniechanie rozważenia linii obrony obwinionego w świetle materiału sprawy i przyjęcie wyłącznie założeń obciążających obwinionego, co stanowi także naruszenie art. 2 § 1 punkt 1 i 2 k.p.k. i § 2 k.p.k., art. 424§ 1 i 2 k.p.k. w związku z art. 74[1] ustawy o radcach prawnych mających istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy;

6.

dyspozycję art. 68 ust. 1, art. 64 ust. 1 punkt 1 i 2 ustawy o radcach prawnych, art. 6 ust. 1 i ust. 2 i art. 28 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego oraz art. 2 § 1 punkt 1 k.p.k., art. 2 § 2 k.p.k., art. 5 § 1 k.p.k. w związku z art. 74[1] ustawy o radcach prawnych poprzez uznanie obwinionego winnym zarzucanego czynu;

należy uznać, że zarzuty te są nietrafione z uwagi na fakt, nawet jeżeli przyjąć, że zastosowanie miałyby przepisy procedury karnej przytoczone przez Obwinionego, to po pierwsze bardzo ogólnikowo formułuje one swoje zarzuty nie dając konkretnych przykładów naruszenia przytaczanych przez niego przepisów i nie odnosi ich do konkretnych zagadnień w sprawie. Po drugie, w ocenie sądu, poczynione ustalenia są ustaleniami opartymi na materiale dowodowym zgromadzonym w sprawie, w ocenie sądu kompletnym i niewymagającym uzupełnienia w celu wyrokowania. Ponadto w ocenie sądu rozstrzygnięcie sądu oparte było na logicznym i rzeczowym przeanalizowaniu materiału dowodowego co skutkowało słusznym wyrokowaniem.

Należy uznać za uzasadniony zarzut Obwinionego naruszenia przepisów postępowania mających istotny wpływ na treść orzeczenia polegającego na obciążeniu Obwinionego kosztami postępowania w całości w sytuacji, gdy postępowanie zostało w części rozstrzygnięte zgodnie z żądaniem Obwinionego, co powinno znaleźć odzwierciedlenie jedynie w częściowym obciążeniu jego kosztami postępowania. Zgodnie bowiem z wyrokiem Sądu Najwyższego z dnia 29 czerwca 2016 r. SDI 25/16 : „Nie bez racji autor kasacji podniósł, że nasuwa zastrzeżenia stanowisko

Sądu odwoławczego w przedmiocie kosztów postępowania dyscyplinarnego, w świetle którego przepis art. 70⁶ ustawy o radcach prawnych wyłącza stosowanie art. 632 k.p.k., zatem obwiniony w razie ukarania ponosi całe koszty postępowania, nawet gdy nie wszystkie stawiane mu zarzuty znalazły potwierdzenie i od części z nich został uniewinniony. Nie upoważnia do takiego twierdzenia treść art. 70⁶ ustawy o radcach prawnych mówiącego, że "w razie ukarania koszty postępowania ponosi obwiniony". Właściwe odczytanie tego przepisu musi prowadzić do wniosku, że obwiniony ponosi te (i tylko te) koszty postępowania, które wiązały się z czynem, za który został ukarany, zatem nie mogą go obciążać wszelkie inne koszty.”

Wobec powyższego Wyższy Sąd Dyscyplinarny postanowił obciążyć Obwinionego jedynie 1/2 kosztów procesu, ze względu na fakt, że został uniewinniony przez OSD od jednego z dwóch zarzutów.

W związku z powyższym Sąd orzekł jak w sentencji.